

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8CoP/3/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4220205373
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kálmánová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4220205373.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Kálmánovej PhD. a sudcov u JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Olivera Kolenčíka, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú N. P., nar. XX.X.XXXX, v starostlivosti poručníkov manželov S. D., nar. XX.X.XXXX a X. S. D., nar. X.X.XXXX, obaja trvale bytom N. XXX/XX, A., zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno ako kolíznym opatrovníkom, dieťa nebohej matky Q. Z., zomr. XX.X.XXXX a nebohej otca N. P., zomr. X.X.XXXX o návrhu navrhovateľov K. O., nar. X.XX.XXXX a S. O., nar. XX.X.XXXX, obaja trvale bytom U. XXX, zastúpených: Advokátska kancelária BĀNOS & KOŠŪTOVÁ s. r. o. so sídlom Hlavná 979/23, Galanta, na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci úpravy styku navrhovateľov s maloletým dieťaťom, o odvolaní navrhovateľov proti uzneseniu Okresného súdu Komárno, č.k. 18P/227/2020 -215, zo dňa 23. decembra 2020 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie odvolaním napadnutým uznesením zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa navrhovatelia domáhali úpravy styku s maloletou v párnom týždni kalendárneho roka od piatka v čase od 15:00 hod. do nedele do 17:00 hod. s tým, že si maloletú v stanovenom čase prevezmú v mieste bydliska maloletého dieťaťa a v stanovenom čase riadne vrátia do starostlivosti poručníkov a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

1.2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 2 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 písm. a) až h) Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP).

1.3. Konštatoval, že navrhovatelia návrh odôvodnili naliehavosťou potreby úpravy styku s maloletou z dôvodu ohrozenia jej života, zdravia a priaznivého vývoja. Uviedli, že matka trpela ťažkou drogovou závislosťou a maloletá sa narodila z nesledovanej gravidity, v poradí ako štvrté dieťa. Matka dieťa opustila už v pôrodnici. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta (ďalej len ako "Úrad") kontaktoval navrhovateľku (starú matku zo strany otca), ktorá úrad ubezpečila, že po návrate z liečenia bude otec maloletej riešiť zapísanie otcovstva do rodného listu maloletej. Otec maloletej rovnako ako matka trpel ťažkou drogovou závislosťou a pridruženými zdravotnými problémami, preto nebolo v záujme maloletej, aby si ju vzal do starostlivosti ani on a ani navrhovatelia, ktorí mu poskytovali paliatívnu opateru.

Na základe neodkladného opatrenia Okresného súdu Galanta zo dňa 09.10.2017 bolo maloleté dieťa umiestnené do Centra pre deti a rodiny K.. Rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn. 12P/77/2018 zo dňa 19.02.2019 bola nariadená ústavná starostlivosť u maloletej v Centre pre rodiny a deti K.. Navrhovateľka už v čase pobytu dieťaťa v nemocničnom zariadení maloletú navštívila a zabezpečila hygienické potreby - plienky. Kontakt s maloletou udržiavali aj po jej umiestnení do Centra pre deti a rodiny. Maloletá bola päťkrát aj v domácom prostredí navrhovateľky. Stará matka maloletého dieťaťa deklarovala, že má záujem podať návrh na zverenie dieťaťa do svojej náhradnej osobnej starostlivosti. Kolízny opatrovník šetrením v domácnosti starej matky zistil, že medzi starou matkou a maloletým dieťaťom je vytvorený citový vzťah, dňa 22.6.2018 sa stretol v centre so starými rodičmi maloletého dieťaťa zo strany otca a opäť mal za preukázané, že medzi starou matkou a maloletým dieťaťom je

vytvorený blízky vzťah. Navrhovatelia poukazovali na rozsudok o ústavnej starostlivosti, kde bol popis ich vzťahov s maloletou. O začiatku roka 2018 sa v centre ohľadne maloletého dieťaťa informovala tridsaťkrát telefonicky, trikrát sa konalo krátke stretnutie starej matky s maloletým dieťaťom. Maloleté dieťa absolvovalo desaťkrát pobyt v domácom prostredí starej matky, od 3 do 13 dní, ktorých účelom bolo prehĺbenie vzťahov aj so sestrou S.. V čase pobytu maloletého dieťaťa v domácnosti starej matky boli zo strany centra vykonané kontroly, ktoré vždy preukázali, že o maloleté dieťa je dobre postarané, a je výrazne naviazané na starú matku, ktorá sa o neho stará. Každou ďalšou návštevou sa čoraz viac prehľbovalo puto medzi maloletou a starými rodičmi, ktorí túto vnímali ako neodmysliteľnú súčasť rodiny. Každý sviatok, narodeniny, meniny, či Vianoce trávila buď maloletá u navrhovateľov, alebo ju títo navštevovali v Centre, kam tejto nosili darčeky. I tento rok na narodeniny navrhovatelia navštívili maloletú v mieste aktuálneho poskytovania starostlivosti poručníkov, aby maloletej priniesli bicykel s postavičkou Mickey Mouse, ktorú maloletá zbožňuje a tortu. Ďalej poukázali na rozsudok Okresného súdu Galanta sp. zn. 12P/43/2020 zo dňa 16.07.2020, ktorým boli maloletej ustanovení poručníci s osobnou starostlivosťou. Poukázali na to, že o návrhu na zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti sa rozhodovalo krátko po tom, ako zomrel otec maloletej, kedy navrhovatelia nemali v tejto časovej tiesni priestor podať návrh na zverenie dieťaťa do ich osobnej starostlivosti, avšak dňa 18.08.2020 podali návrh na zverenie dieťaťa do ich starostlivosti, ktorý bol na Okresnom súde Komárno zaevidovaný pod sp. zn. 11P/73/2020. Oznamovaním zo dňa 29.09.2020 boli upovedomení o postúpení spisu Okresný súd Galanta, ktorý rozhodoval v predchádzajúcich konaniach. Z dôvodu sporu o miestnu príslušnosť je konanie aktuálne vedené na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 26NcC/15/2020 a doposiaľ nebolo rozhodnuté. Maloletá tak naďalej zostáva v starostlivosti cudzích osôb, ktoré s nimi nie v žiadnom príbuzenskom vzťahu a so svojimi jedinými žijúcimi rodinnými príslušníkmi aktuálne nemá žiaden osobný kontakt. Za zásadnú skutočnosť považovali, že im nie je ako starým rodičom ani sestre maloletej N. S. umožnené s touto realizovať osobný styk, pretože to poručníci neumožňujú. Rovnako pravidelne neinformujú o zdravotnom stave maloletej ako ani o podstatných skutočnostiach, ktoré sa tejto týkajú. Tento postoj poručníci odôvodňujú tým, že nemajú oprávnenie podávať informácie o maloletej iným osobám, pri tomto však opomínajú skutočnosť, že navrhovatelia sú jediné blízke osoby a jediní žijúci príbuzní maloletého dieťaťa, ktorí o toto prejavujú skutočný záujem. Navrhovatelia sa tak o maloletej dozvedajú informácie iba sprostredkované, občasne prostredníctvom SMS správ komunikujú s S. P., ako staršou sestrou maloletej. Spôsob komunikácie, kedy poručníci komunikujú s neplnoletou sestrou maloletej namiesto priamej komunikácie s navrhovateľmi. Ako dôkaz priložili SMS komunikáciu medzi poručníkmi maloletej a maloletou J. P.. Navrhovatelia boli toho názoru, že za daných okolností je nevyhnutné upraviť ich styk s maloletým dieťaťom i neodkladným opatrením, a to minimálne do času, kým nedôjde k právoplatnému rozhodnutiu vo veci samej. Naliehavosť predmetného návrhu zdôrazňuje i skutočnosť, že maloletá je zverená do starostlivosti cudzích osôb, ktoré nie sú jej príbuznými a maloletej nie je umožnené stykať sa so svojou sestrou, čo u maloletej vedie k zbytočnému psychickému a stresovému vypätiu, nehovoriac o nezvratných následkoch na psychike maloletej, ktoré tejto hrozia v dôsledku zažitého.

1.4. Z obsahu spisu je preukázané, že maloletá N. je sirota, dňa 9.10.2017 bola maloletá umiestnená neodkladným opatrením do ústavného zariadenia a v ten istý deň bola aj umiestnená do profesionálnej rodiny v A. manželom D.. Ústavná starostlivosť u maloletej bola nariadená rozsudkom OS Galanta sp. zn. 12P/77/2018-87 zo dňa 19.2.2019. Matka o dieťa nejavila záujem. Otec dieťa vídal v domácnosti navrhovateľky- starej matky, ku ktorej maloletá chodila na krátkodobé pobyty. Otec zomrel v apríli 2020. Zo správy Centra pre deti a rodiny K. a správy ÚPSVaR Galanta v konaní sp. zn. 12P/43/2020, v ktorom boli maloletej ustanovení poručníci s osobnou starostlivosťou vyplynulo, že navrhovateľka sa počas ústavnej starostlivosti o maloletú zaujíma, chodila k nej na krátkodobé pobyty, mali blízke vzťahy. V posledných obdobiach sa o maloletej informovala nepravidelne. V poslednom období mala maloletá aj hysterické záchvaty, vykrikovala zo sna po návrate z pobytu k profesionálnym rodičom. Posledný krátkodobý pobyt sa uskutočnil od 10.1.2020 do 13.1.2020. Potom sa stará matka dlhšie neozvala, až v marci 2020, kedy chcela podať návrh na zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti. Niekedy nespolupracovala, nezdvíhala telefón ak žiadalo zariadenie, či si dieťa môže vziať na pobyt do domácnosti. Ďalšie pobyty z dôvodu pandémie neboli. Dňa 26.6.2020 navrhovatelia a nevlastná sestra S. navštívili maloletú v centre. Maloletá má pekný vzťah s blízkymi príbuznými aj s nevlastnou sestrou.

1.5. Poručníčka vyjadrila podporu styku maloletej s biologickou rodinou, opakovane aj na pojednávaní o poručníctve. Navrhovateľka od umiestnenia dieťaťa do centra deklarovala, že si maloletú zoberie do náhradnej osobnej starostlivosti. Zo strany úradu práce bola opakovane vyzývaná, či si maloletú vezme. Asi 4 x požiadala o pomoc pri spísaní návrhu, ktorý však nepodala. Raz z dôvodu, že má problémy so synom, potom, že sú už starí na výchovu maloletej a že s tým nesúhlasil jej manžel. Maloletá vníma ako

svoju rodinu poručníkov, ktorých oslovuje mama, otec. Poručníci vyjadrili pomoc starej matke dieťaťa, záleží im na budúcnosti maloletej a stabilnom rodinnom prostredí. Poručníci žijú s maloletou a ich tromi deťmi v rodinnom dome usporiadaným životom. Zo správy ÚPSVaR Komárno zo šetrenia u poručníkov vyplynulo, že od ustanovenia manželov D. za poručníka maloletej sa uskutočnilo jedno stretnutie dňa 22.9.2020 medzi poručníkmi, maloletou a starými rodičmi z dôvodu oslavy narodenín maloletej v Nových Zámkoch, ktoré trvalo tri hodiny. Poručníci poskytujú z vlastnej iniciatívy informácie starým rodičom cez telefonické rozhovory. Stará matka raz mesačne kontaktuje telefonicky poručníčku, maloletú si vypýtala iba jedenkrát k telefónu. Dňa 14.12.2020 sa malo uskutočniť ďalšie stretnutie, ale maloletá ochorela. Maloletá má u poručníčky vybudovaný s poručníčkou režim, zvyky, aktivity.

1.6. Vychádzajúc z takto zisteného skutkového stavu veci súd prvej inštancie návrh zamietol. Dospel ďalej k záveru, že nie je dôvodné neodkladným opatrením upravovať styk navrhovateľov s maloletou. Súd môže upraviť ich styk s maloletou za splnenia podmienok, a to, že taká úprava bude v záujme maloletej a úpravu styku musia vyžadovať pomery v rodine. A aj v takom prípade, ak sú podmienky splnené, upraviť styk príbuzných, resp. blízkych osôb, ktoré nie sú rodičmi maloletej možno prostredníctvom inštitútu neodkladného opatrenia len výnimočne. Nebola osvedčená žiadnym spôsobom potreba neodkladným opatrením, teda nevyhnutne a bez vykonania dokazovania upraviť styk navrhovateľov s maloletou. Zo zistených skutočností vyplynulo, že styk navrhovateľov s maloletou sa dlhší čas nere realizoval. Boli uskutočňované krátkodobé pobyty maloletej u navrhovateľov, ale posledný viacdňový pobyt bol v januári 2020. Navrhovateľka sa ozvala centru, kde bola maloletá umiestnená u profesionálnej rodiny následne až v marci 2020. Potom nastalo obdobie spôsobené vznikom pandémie nového koronavírusu, došlo k obmedzeniam kontaktov. Poručníci, u ktorých sa maloletá nachádza v starostlivosti krátko od narodenia, nebránia a nebránili kontaktom navrhovateľov s maloletou. Navrhovatelia neprejavovali a neprejavujú v posledných mesiacoch výraznejšiu aktivitu k maloletej. Objavili sa aj výkyvy v správaní maloletej po kontakte s nimi. Kontakty navrhovateľky s maloletou prebiehajú vo forme telefonických komunikácií. Poručníčka informuje o maloletej telefonicky aj iniciovala stretnutie maloletej s navrhovateľmi. Maloletej nehrozí žiadna ujma, zásah do integrity, ohrozenie jej priaznivého vývoja. Od necelého mesiaca po narodení je maloletá v starostlivosti profesionálnych rodičov centra kde bola umiestnená a ktorí sa stali jej poručníkmi s osobnou starostlivosťou. Maloletá ich považuje za svojich rodičov, prosperuje v ich starostlivosti. Nebolo žiadnym spôsobom osvedčené, že navrhovateľom nie je umožnený kontakt s maloletou. To, či je v záujme maloletej a v akom rozsahu upraviť súdnym rozhodnutím styk navrhovateľov s maloletou vyžaduje dokazovanie vo veci samej, výsluch účastníkov, dôsledné vykonanie šetrenia pomerov. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia ako nedôvodný zamietol.

2. Proti uzneseniu podali v zákonnej lehote odvolanie navrhovatelia, ktorí navrhli uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na nové konanie, alternatívne uznesenie zmeniť a nariadiť neodkladné opatrenie v súlade s podaným návrhom. Namietali nesprávne právne posúdenie veci, nesprávne skutkové zistenia, porušenie práva na spravodlivý proces. Vyslovili názor, že súd prvej inštancie nedostatočne zhodnotil skutkový stav a to bez zovládnenia najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, ktorý má byť ťažiskom pri rozhodovaní súdu vo veciach maloletých. Zásadnou pohnútkou, ktorá ich viedla k podaniu návrhu bola okolnosť, že zo strany poručníkov je absolútne znemožnené realizovať akokoľvek styk s dieťaťom, teda navrhovatelia ako starí rodičia nielenže nemajú možnosť s maloletou plnohodnotne tráviť čas no ani nemôžu ju vídať. Takým postupom poručníkov dochádza k pretrhaniu rodinných väzieb medzi navrhovateľmi ako aj sestrou maloletej S. P. napriek tomu, že sú jedinými žijúcimi pokrvnými príbuznými osirelého dieťaťa. Nad maloletou bola nariadená ústavná starostlivosť, v tom čase však nemohli realizovať nepretržité styk s maloletou aj z dôvodu, že jej otec bol odkázaný na ich osobnú starostlivosť, nakoľko trpel závažným ochorením a preto bez ohľadu na prirodzený záujem o maloletú nemohli túto v neobmedzenej miere vystavovať pohľadu na svojho nevyliciteľne chorého otca, preto im nemožno vyčítať, že v tomto období mali s dieťaťom styk nepravidelný. Dieťa bolo rozsudkom Okresného súdu Komárno zverené do starostlivosti poručníkov. Z konštatovania súdu, že maloletá má pekný vzťah s blízkymi príbuznými a so svojou sestrou, pričom profesionálni náhradní rodičia podporujú styk maloletej s biologickou rodinou znamená, že súd sa nedostatočne oboznámil s predloženými dôkazmi, predovšetkým sms komunikáciou s poručníkmi, z ktorej vyplýva evidentná snaha ich o elimináciu kontaktu maloletej s biologickou rodinou. Zo strany poručníkov dochádza k snahe o zjavnú elimináciu komunikácie s nimi a so staršou sestrou dieťaťa, o čom svedčí, že nechcú umožniť ani len online komunikáciu, čo preukazujú najnovšou sms komunikáciou. Poručníci majú zrejmy záujem v maloletej vyvolávať dojem, že sú jedinou rodinou a vytlačiť z centra záujmu biologickú rodinu, ktorou sú oni a maloletá S. P., sestra maloletej. Je nadmieru znepokojujúce vnímať, že maloletá ako dieťa v útlom veku je konaním poručníkov vydaná napospas ich vôli, keď títo jej neumožňujú žiaden

kontakt s biologickou rodinou. Je zarážajúce, že svoj postoj odôvodňujú zverením dieťaťa do ich náhradnej osobitnej starostlivosti. Zákon ani judikatúra ani súdna prax žiadnym spôsobom nedefinuje inštitút náhrady starostlivosti ako stav kedy je dieťa zverené do starostlivosti fyzickej osoby s tým, že najbližší priami príbuzní k tomuto nemajú alebo nesmú mať žiaden prístup ako je tomu v tomto prípade. To, že dieťa je zverené do náhradnej osobnej starostlivosti tento stav je iba stav dočasný. Došlo k nemu po náhlom úmrtí matky a následne ťažkej chorobe otca. Pokiaľ kolízny opatrovník v predloženej správe vyhodnotil výchovné prostredie u nich ako vyhovujúce a týmto bol bez problémov umožňovaný pravidelný styk so strany Centra pre deti a rodiny K., potom majú za to, že neexistuje žiaden skutkový ani právny dôvod, ktorý by ich oprávňoval zamedzovať týmto stykom s maloletou tak ako je tomu v súčasnosti. Vyslovili názor, že krajne nevyhnutné upraviť ich styk s dieťaťom neodkladným opatrením minimálne do času kým nedôjde k právoplatnému rozhodnutiu vo veci samej. Maloletej nie je umožnené ani len stykať sa so svojou sestrou či komunikovať s ňou priamo, čo u dieťaťa vedie k nepriradenému psychickému a stresovému vypätiu nevnímajúc riziko nezvratných následkov na psychike dieťaťa, ktoré hrozia v dôsledku negatívnych skúseností kedy jej zomreli rodičia a následne bola vytrhnutá z jediného známeho prostredia, ktoré mala u navrhovateľov. Podstatným pre vydanie neodkladného opatrenia je odmietavý postoj poručníkov kontaktovať maloletú, navštevovať ju a tráviť s ňou aspoň minimálny čas a zabezpečenie styku s biologickými príbuznými. Nebezpečenstvo bezprostredne hrozacej ujmy je dané nemožnosťou tráviť s maloletou čas, zabezpečovať rodinné prostredie v kruhu blízkych osôb osirelého dieťaťa.

3. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení (podanie správy) k odvolaniu uviedol, že nespochybňuje potrebu udržiavania rozvoja rodinných väzieb maloletých a starých rodičov, čo však musí byť v záujme a v prospech maloletej. Osobný kontakt mali navrhovatelia v ich domácnosti naposledy v januári 2020, pričom nemajú vedomosť o prekážkach ani na strane dieťaťa, ani na strane Centra pre deti a rodiny, či na strane poručníkov, ale ani na strane starých rodičov, pre ktorý by nemohli osobne sa stretnúť s maloletou pravidelnejšie a častejšie, čo sa však nestalo. Jediným dôvodom na strane poručníkov a maloletej bolo v decembri 2020 opatrenia v súvislosti s ochorením Covid-19. Z pohovoru s poručníkmi nemajú preukázané, že by títo bránili v osobnom styku starých rodičov s maloletou. Nariadenia navrhovaného neodkladného opatrenia nie je v záujme maloletej, ani na jej prospech. Rok v živote trojročného dieťaťa je dlhým obdobím na to, aby zrazu na základe neodkladného opatrenia sa ocitlo na niekoľko dní v starostlivosti, pre ňu aktuálne cudzích ľudí, ktorých osobne rok nevidela. Podľa ich názoru, rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne a v záujme maloletej. Poručníci nebránia v osobnom kontakte so starými rodičmi, preto nie je dôvod na súdnu úpravu formou neodkladného opatrenia. Na záver doporučili obom stranám postupné zblížovanie sa maloletej so starými rodičmi možno najskôr formou opakovaného videohovoru, následne opakovaného osobného kontaktu so starými rodičmi za prítomnosti poručníkov v rozsahu možno 30 minút, prípadne hodiny. Ďalej realizovať opakovane osobný kontakt len so starými rodičmi na niekoľko hodín, na 1 až 2 hodiny a ak po týchto stretnutiach bude osobný vzťah medzi starými rodičmi a maloletou bezproblémový, možné realizovať aj styk v domácnosti starých rodičov, ak budú mať vytvorené podmienky aj s možnosťou prespatia maloletej v ich domácnosti.

4. Poručníci v písomnom vyjadrení k odvolaniu vyslovili ľútosť nad spôsobom, akým navrhovatelia riešia styk s maloletou vnučkou N.. Uviedli, že im nebránili a nebránia v kontakte s ňou, ale je potrebné vziať do úvahy pandemické opatrenia trvajúce od podania návrhu. Sú v kontakte aj so starými rodičmi mal. N. zo strany matky, S. a T. Z., jej sestrou Q. i jej sestrými v Seredi a sestrou K., ktorá žije so starou mamou K. J. v I.. Sú v kontakte s tetou N., sestrou jej nebohej matky, ktorá s rodinou býva v H.. Tá im napísala zarážajúce informácie o rodine O. a ich nebohom synovi N. P.. S jej súhlasom ich priložili v prílohe č.4. Uvedomujú si dôležitosť kontaktu mal. N. s biologickou rodinou. Sú s nimi v kontakte formou SMS a messengeru, kde im posielajú fotografie, komunikujú s nimi. Nie je pravda, že rodina O. je jediná žijúca rodina, ktorá má záujem o kontakt s N.. Ďalej uviedli, že dňa 24.12.2020 a 31.12.2020 navrhovateľom na ich žiadosť umožnili videochaty; požiadali o ne až odkedy majú N. v poručníctve. Žiaľ, museli ich stopnúť, nakoľko bola po nich N. nepokojná a zle na ňu vplývalo, čo jej hovorili. Dňa 3.1.2021 umožnili navrhovateľom možnosť 1x týždenne telefonovať, čo doposiaľ nevyužili. Mal. N. sa odmieta o navrhovateľoch rozprávať. Na otázku prečo, povie baba klame. Oni sa o navrhovateľoch a sestre maloletej vyjadrujú pozitívne. Od nového roku komunikujú iba so starou mamou formou SMS a cez Messenger, pravidelne 1x týždenne jej posielajú fotografie, informácie, ako sa N. má a čo nové sa naučila. Niekedy sa stará mama sama ozve, opýta sa, ako sa N. má. Uviedli, že mal. N. netvrdili, že sú jej biologickými rodičmi, sama ich začala osloviť maminka a ocinko, starajú sa o ňu od jej 3 týždňov a je neustále s nimi. Vysvetľujú jej, že sú jej náhradní rodičia, lebo jej rodičia zomreli a nemôžu sa o ňu starať. Nie je ich záujmom psychické utrpenie mal. N.. Dieťa žije v prostredí, kde vyrastá, má svoje hračky a vlastnú izbu. Žije v rodine, ktorá ju ľúbi,

zabezpečuje jej všetko potrebné, výchovu, istotu. Sama pani O. uznáva, že nie je matka, tá čo porodila, ale tá, ktorá sa stará. Ale od samotného začiatku a nie vtedy, keď sa mi to hodí. Nepovažujú za správne kompenzovať si stratu syna starostlivosťou o jeho dcéru. Oni sa rozhodli pre náhradnú starostlivosť z presvedčenia, že je to v prospech zdravého psychologického vývoja N., nakoľko nik z jej biologickej rodiny si nepodal návrh na náhradnú starostlivosť. Neplánovali si to, ale vyplynulo to z danej situácie, ktorá nastala, kedy aj psychologička CDR K. sa vyjadrila, že to bude pre mal. N. najlepšie riešenie. Nakoľko bola vo veku, kedy by jej zmena v cudzom prostredí uškodila, kedy ju dali do NRS. Toto jej vyjadrenie je v zázname z prípadovej konferencie. P. O. vedela, že chcú podať návrh na NOS. Z tejto prípadovej konferencie ušla a dlhší čas sa neozvala. Preto so súhlasom CDR Močenok podali návrh na NOS. O tomto bola p. O. oboznámená telefonicky soc. prac. CDR K., ktorá jej povedala, že oni návrh stiahnu, ak podajú návrh, ale nie ústne, ako tomu stále bolo, ale reálne. Pritom p. O. tvrdí, že im sľúbili, že nebudú vyvíjať iniciatívu ohľadne zverenia mal. N. do náhradnej starostlivosti. Vyslovili presvedčenie, že mal. N. nehrozí nebezpečenstvo bezprostrednej hrozacej ujmy, ako tvrdila navrhovateľa. Maloletá sa vyvíja, je šikovná, veselá, hravá, rada sa učí nové veci. Má hlboký vzťah k členom ich rodiny, najmä k najstaršiemu synovi a jeho manželke, ktorí sú jej krstní rodičia. Uvedomujú si, že je potrebné správne nastaviť stretnutia N. so starými rodičmi tak, aby predovšetkým vyhovovali mal. N., aby aj po nich bola spokojná a nedochádzalo k tomu, že je rozhádzaná a dezorientovaná z toho, čo jej starí rodičia hovoria, sľubujú a nedodržia, na čo je veľmi citlivá. Vtedy necíti istotu. Je vo veku, kedy je citlivá na veľa podnetov, ktoré sama nevie spracovať. Navrhli podľa predošlých skúseností stretnutia 1x mesačne na neutrálnej pôde zatiaľ v ich prítomnosti. Zatiaľ nesúhlasili s pobytmi u starých rodičov z dôvodov, ktoré uviedli vo vyjadrení OS Komárno. Priložili mesačné správy a vyhodnotenia práce s dieťaťom počas času, kedy mali N. v profirodine, kde sú dôkazy, že sa často vrátila chorá, raz ju predčasne vrátili chorú, a to v nedeľu. Ďalším dôvodom neumožniť pobyty u O. sú, že praktizujú morbidnosti, ktoré nie sú vhodné pre malé dieťa. Viď príloha č.I. Pri stretnutí stále hovorili, tato je mŕtvy, už ho nevidíme a nútili ju bozkávať medailón s podobizňou nebohého otca alebo kryt na mobile, ktorý má jej sestra S., kde je tiež fotografia nebohého. Alebo oslava narodenín nebohého s čiernou tortou, tetovania na ruke s menom a dátumom úmrtia aj u maloletej S.. Poslali im fotografiu hrobu neb. otec mal. N., aby jej ho ukázali a povedala jej, že tam spí tato. Na C. poslali N. video, kde je izba zosnulého s vianočným stromčekom, darčekom, s jedlom na stole. Tieto videá majú aj na FB. Aj počas videochatu na Vianoce mal. N. ukazovali izbu zosnulého otca so slovami, aha, aj tato má stromček a darčeky. Priamo od p. O. vedia, že užíva silné antidepresíva. Na záver uviedli, že v celom odvolaní ich zarážajú nepravdivé údaje, klamstvá, obvinenia a zatajovanie faktov. Najmä o zosnulom synovi, ktorý bol údajne chorý, čo nikdy nedokázali predložením lekárskeho správ. Bral drogy, nútil k tomu nebohú Q., psychicky a fyzicky ju týral tak, že ju odvážala dorezanú v bezvedomí sanitka. O. o tom vedeli, nepomohli a nezasiahli. Často u nich zasahovala polícia. O úteku syna zo sanatória a ukrývanie ho v byte, ktorý vlastní, nepreberanie pošty zo súdu, o čom vedeli. Aj keď syn p. O. už nežije, je podľa nich nie bezpečné zveriť mal. Petru, za ktorú sú zodpovední oni.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané stranou v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) a po zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, neviazaný rozsahom odvolania a dôvodmi odvolania, viazaný skutkovým stavom tak ako ho zistil súd prvej inštancie bez nariadenia odvolacieho pojednávania prejednal odvolanie navrhovateľov a dospel k záveru, že nie je dôvodné.

6. Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 325 ods. 2 písm. b/ CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

9. Neodkladné opatrenie možno nariadiť pred začatím konania alebo po začatí konania.

10. V preskúmvanej veci ide o nariadenie neodkladného opatrenia v konaní o úprave styku starých rodičov zo strany neb. otca maloletej, ktorý odôvodnil tým, že sú jediní žijúci príbuzní mal. N., o ktorú prejavovali od začiatku záujem aj po tom, ako bolo umiestnené do Centra pre rodiny s deťmi. Maloletá bola rozsudkom Okresného súdu Galanta z 16.07.2020 zverená do náhradnej osobnej starostlivosti manželov D., ktorí im neumožňujú osobný kontakt s maloletou, komunikujú s nimi, resp. so staršou sestrou maloletej len prostredníctvom sms správ. Potrebu úpravy pomerov neodkladným opatrením odôvodňovali s poukazom na aktuálnu právnu prax, ktorá akceptuje úpravu styku dieťaťa so starými rodičmi, ďalej tým, že maloletá je zverená do náhradnej osobnej starostlivosti cudzích osôb, oni

nemajú informácie o jej stave a potrebách, nemajú možnosť tráviť s dieťaťom spoločný čas, čo vedie k psychickému a stresovému vypätiu a nezvratným následkom na psychike dieťaťa.

11. Úprava styku dieťaťa s blízkymi osobami, ako špeciálna zložka práv a povinností, je inštitútom rodinného práva, ktorý je upravený zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len Zákon o rodine). Vychádzajúc z ust. § 25 ods. 1, 5 druhej vety je zrejmé, že zákonodarca preferuje dohodu rodičov alebo iných oprávnených osôb s blízkymi osobami o úprave styku s mal. deťmi a do tejto úpravy zasahuje len v špeciálnych a neštandardných situáciách, keď sa nevedia na styku dohodnúť, ak je to potrebné v záujme mal. dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine.

11.2. Pojem „záujem dieťaťa“ treba chápať čo najextenzívnejšie. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, a aby boli rešpektované jeho práva uvedené vo Dohovore o právach dieťaťa ako aj v iných právnych predpisoch. Kritériami, podľa ktorých sa súd pri úprave styku spravuje sú okrem veku dieťaťa aj zdravotný stav a okrem citovaného vzťahu k rodičom a osobám, ktorým nebolo zverené do osobnej starostlivosti aj vzťah dieťaťa k prostrediu, v ktorom tieto osoby žijú. Práva úprava ust. § 25 ods. 5 druhej vety stanovuje, že úprava styku dieťaťa môže byť realizovaná aj s blízkymi osobami a môže byť predmetom dohody medzi rodičmi. Súčasná právna úprava plne rešpektuje záujem dieťaťa ako prvoradé hľadisko, akceptuje, že dieťa môže mať ku svojich starým rodičom alebo iným príbuzným silné citové väzby, tieto osoby mohli pomáhať pri jeho výchove už od malička a dieťa je na nich citovo naviazané a prerušenie stykov s nimi by mohlo narušiť stabilitu výchovného prostredia, jeho duševný a citový rozvoj a pod. Súd však musí prihliadať aj na vek a zdravotný stav týchto príbuzných. Zároveň musí vziať do úvahy okrem záujmu dieťaťa aj to, že podľa § 30 ods. 1 majú rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa rodičia, ktorí majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným náboženským a filozofickým presvedčením. Súd musí so zreteľom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa uvážiť aj jeho názor. Záujem dieťaťa však nie je pri úprave styku s blízkymi osobami jediným kritériom. Druhým podstatným kritériom je to, že tento styk vyžadujú pomery v rodine, ktoré bude žiaduce zisťovať aj v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí.

12. Odvolací súd v kontexte vyššie uvedeného právne výkladu akceptuje vo všeobecnosti právo starých rodičov na styk s vnúčaťom, ale zastáva názor, že v danej veci úprava styku navrhovaným neodkladným opatrením nedáva garanciu ani opodstatnenie pre jednoznačný záver, že bude v záujme dieťaťa. Dieťa má cca 3,5 roka, je vo veku, keď si už uvedomuje existenciu blízkych osôb, alebo osôb, s ktorými prichádza pravidelne do kontaktu a reaguje na ich prítomnosť. Je prirodzené, že má vytvorený kladný vzťah k osobám, ktoré pozná, s ktorými sa stretáva a ktoré pozná a prirodzene, vzhľadom k svojmu veku, rovnaký vzťah nemôže mať k osobám, ktoré pravidelne nestretáva. Mal. N. bola naposledy v domácnosti navrhovateľov od 10.01.2020 do 13.01.2020, teda keď mala len 2,5 roka, pričom k stretnutiu došlo pred viac ako rokom, čo je samé o sebe veľmi dlhý čas na to, aby dieťa úplne prirodzene, bez strachu z opustenia prostredia, v ktorom teraz žije, samé a bez prítomnosti jej blízkych osôb, absolvovalo pobyt u navrhovateľov, navyše s prespatím počas dvoch nocí. Aj podľa názoru kolízneho opatrovníka rok v živote trojročného dieťaťa je dlhým obdobím na to, aby zrazu, na základe neodkladného opatrenia, sa ocitlo na niekoľko dní v starostlivosti pre ňu aktuálne cudzích ľudí, ktorých osobne rok nevidela.

13. Podľa názoru odvolacieho súdu sa v danej veci sa doposiaľ nepodarilo vybudovať zo strany maloletej N. také citové väzby k navrhovateľom, aby prerušenie kontaktu s nimi mohlo mať negatívny dopad na jej duševný a citový vývoj, čo je jednou z podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia.

14. Naopak, práve absencia pravidelných kontaktov navrhovateľov a maloletej N. vo veku, kedy je už dieťa schopné vnímať prítomnosť osôb, pamätať sa na nich tak, aby sa pri opätovnom stretnutí správalo prirodzene, a to aj v neprítomnosti blízkej osoby, podľa názoru odvolacieho súdu by v prípade vyhovenia návrhu znamenalo pre dieťa stres a psychickú záťaž, ktorá by mohla viesť k nenapraviteľným dôsledkom na duševnom zdraví dieťaťa. Okolnosť, že maloletá je zverená do náhradnej osobnej starostlivosti iných osôb sama o sebe nie je dôvodom na úpravu styku, pričom je potrebné zdôrazniť, že poručníci sa o dieťa príkladmo starajú, dieťa má u nich zabezpečené všetky potreby, cíti sa u nich šťastná a v bezpečí. Nebolo preukázané, že by dieťa nateraz prejavovalo potrebu kontaktu s navrhovateľmi. Podľa vyjadrenia poručníkov sa mal. N. dokonca odmieta o nich rozprávať dôvodiac tým, že klamú. Nebolo žiadnym spôsobom osvedčené, že navrhovateľom nie je umožnený kontakt s maloletou. Prepisy sms správ, ktoré priložili k odvolaniu tieto tvrdenia nepotvrdzujú, naopak, svedčia o slušnom správaní poručníkov k nim, so

snahou uvážlivej a nekonfliktnej komunikácie. Listinnými dôkazmi bolo preukázané, že poručníci naďalej komunikujú s navrhovateľmi, pričom nie je podstatné, že prostredníctvom sestry S., pretože s nimi žije v spoločnej domácnosti a teda majú o dieťati informácie. Poručníci sa vyjadrili, že dňa 3.1.2021 dali navrhovateľom možnosť 1x týždenne telefonovať s N., čo doposiaľ nevyužili. Je potrebné vziať do úvahy aj skutočnosť, že pandemické opatrenia prijaté v súvislosti s ochorením Covid 19 od októbra 2020 až doposiaľ značne eliminujú slobodný pohyb obyvateľov, čo má samozrejme dopad aj na možnosti poručníkov realizovať osobné stretnutia maloletej N. s navrhovateľmi. Je potrebné zdôrazniť, že aj kolízny opatrovník, ktorý monitoruje pomery v rodine poručníkov a tiež navrhovateľov a ktorý je znalý pomerov, nesúhlasil s návrhom. Odvolací súd sa stotožňuje s jeho názorom, že v najlepšom záujme mal. N. vzhľadom na aktuálnu situáciu v oboch rodinách bude jej postupné zblížovanie s navrhovateľmi.

15. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).